

Per 211/1905

10002706, 18

COBIS 8

HOJNICE 104 1905-1906

Gorici, 17. oktobra 1905. Tečaj 1.

GORSKI GOSPODAR

List za povspeševanje kmetijstva
v slovenskem Primorju.

Ureduje in izdaja **Anton Štrekelj**,
državni potovalni učitelj kmetijstva v Gorici.

List izhaja v začetku in v polovici vsakega
meseca ter stane 2 K na leto. Naročnino
pošiljati je na upravo „Primorskega Gospo-
darja“ v Gorici (Pri rudeči hiši št. 7). M.M.

Nekoliko proti pomanjkanju delavskih moči.

Da gre naše kmetijstvo v zadnjem času tako naglo ra-
kovo pot, uzrok so poleg drugega drage delavske moči. Zato
vidimo, da se godi srednjemu kmetovalcu, ki opravi vsa opravi-
vila na svojem posestvu brez tujih težakov, dandanes še naj-
boljše. Gorjé pa posestniku, ki je navezan le na voljo drugih!
Naj ima še tako veliko in lepo posestvo, vendar bo imel od
njega le majhne dobičke, da, če ni sam dovolj energičen in ako
ne bo izkoriščal vse okolnosti, ki mu jih nudi moderno kme-
tijstvo, moral bode poseči pri vsi svoji bogatiji po kapitalu ter
spraviti s tem premoženje v dolgove. Zato vidimo, da so skoraj
vse naše veče kmetije zadolžene. Le poglejmo nekoliko po zem-
ljiških knjigah in se o tem prav lahko prepričamo. Marsikdo,
o katerem se misli, da je „grof“, tiči do grla v dolgovih.

Največ so kriva mesta, da so kmetski težaki dandanes tako
dragi. Kdor ima količkaj pridne roke in bistro glavo, najde tu
kmalu zaslužka. Zato vidimo, da drvé vsi, ki niso ravno na-
vezani na svojo hišico, ali na košček polja, tje a na deželi
ostanejo mnogokrat le pokveke in lenobe, kateri pa so vendarle
vedno pripravljeni, da dražijo za večo plačo in so pri tem le

redkokedaj zadovoljni. Nočemo omenjati še Aleksandrije in daljne Amerike, kamor se izseljuje iz naših krajev precej zdravega in krepkega ljudstva, da se za nekoliko let vse izrabljeno in bolešno vrne v domovino, kjer morajo občine plačevati za njim po bolnišnicah in ubožnicah, toda omeniti moramo razne tvornice, ki nam pobirajo ponekod najboljše delavske moči, a za naše razmere še posebe razne kamnolome in gradnjo železnic. Nekateri mislijo, da se s to poslednjo ljudstvu pomaga, toda večini se ravno nasprotno mnogo škoduje. Varčnim ljudem dana je v resnici prilika do zaslužka, toda lahkomišljeni ljudje, kakoršnih je pri nas mnogo, imeli bodo po dograjeni železnici manje v žepu nego so imeli pred par leti, ko ni bilo še tega dela. „Kar so v tednu zaslužili, vse v nedeljo v grlo so izlili.“ Vprašanje je sedaj, kako privaditi te ljudi do stare zmernosti. Manjšati plače, to je težavniše nego večati.

Če to pomislimo, moramo pač pritrditi, da preti našim kmetijam v tem oziru še večja kriza, nego je bila do sedaj. Zato bi moral sleherni gospodar skrbeti, da odvrta po svoji moči to nevarnost.

Odkrito rečeno, mi nismo zato, da se odteguje plačilo onemu, ki ga zasluži, najmanj pa ubogemu težaku, ki mora skrbeti včasih za veliko število otrok, toda, da nas bo imel kedo cel dan za norca ter nič ne delal, pri tem pa vendar zahteval dobro jed in pijačo a zvečer goldinar, to mora človeka razgreti. Zato bode moralo biti od sedaj naprej naše pravilo, da plačujemo človeka po tem, kolikor kedo napravi. Tu mislimo na delo v zmeno ali akord. Za vsa kmetska opravila se seveda ne bode moglo zmeniti že v naprej gledé plačila, ker se ne morejo vsa meriti in se napravijo lahko dodro ali slabo, želeti pa bi bilo, da se privadimo, kjer je le mogoče bolj temu načinu plačila. V tovarnah je delo v akord že zdavno v navadi in pride navadno gospodarju in delavcu v korist.

Čestokrat nočejo vzeti težaki kakega dela v zmeno. V takem slučaju delajo naj en dan za poskus in znali bodo koj pri čem so. Če so pridni zaslužili bodo denar v kratkem, lenuhi pa naj si prištejejo v svojo krivdo, če zaslužijo manj nego bi zaslužili na dnino. Sicer se pa nadzorujejo delavci, ki so se združili v akordno delo sami med sabo in lenobo zapode iz svoje srede koj drugi dan.

Tudi ni res, da je delo v akordu vselej slabše nego na dnino. Pred vsem se morajo akordanti dobro nadzorovati. Če imamo pa opraviti s količkaj poštenimi ljudmi, bodo ti, ako se jih ravno ne izrablja, gotovo gledali, da ugodijo gospodarju.

Na posestvih, kjer zamorejo dobiti delo človeku skozi celo leto, je še najbolj ceno, če si najmemo hlapce in dekle. Dober, zvest in zanesljiv hlapec je vreden zlata. Ker so med temi ljudmi včasih tudi brezsrčni lumpači, ki odnesejo, ko smo jih čez zimo dobro redili, spomladi svoje peté, imajo v nekaterih krajih na Nemškem, kakor čitamo, to navado, da dajejo služabništvu od sv. Jurija do sv. Mihela veči zaslužek nego ostali čas v letu. Tudi našim gospodarjem bi svetovali naj posnemajo Nemce, da ne ostanejo meseca maja in junija v največi sili na cedilu.

Mnogo mladih, čilih moči opusté kmetsko delo, ker najdejo drugod boljšo priliko, da zamorejo vstanoviti lastno družino. Zato bi priporočali našim večim posestnikom, ki imajo takorekoč še preveč sveta, naj ga odstopijo nekoliko takim pridnim ljudem, da pridelujejo tu, ker jim je najbolj potrebno in zamorejo rediti vsaj eno kravico. Navadno imajo naši posestniki tudi preveč poslopja, nego ga zamorejo sami uporabiti. Če napravijo v kakem kotu taki družini malo stanovanje, navežejo si lahko s tem pridne in zveste delavce za vedno na svoje posestvo. Seveda ne bi smel posestnik zahtevati za v najem dane nepremičnine posebne odškodnine, marveč bi se moral pogoditi za delo. Sploh naj se ne gleda s zvestim delavcem prenatanko, ampak živimo in pustimo živeti!

Št.

O pridelovanju breskev.

Breskev spada med najplemenitejša plemena našega sadja. Ona se povsod jako ceni, ker zahteva pa vinorodno podnebje, se ne more povsod z dobičkom pridelovati. V glavnem delimo breskve po sadu v dve glavni skupini: 1. Breskve kostenice ali kakor jim v nekaterih krajih pravijo durancije. 2. Breskve krojenice ali platnice, tudi kalanke. Pri prvih se meso ne loči od

kosti razun z obrezovanjem ali oglodanjem, pri drugih loči se pa meso prav rado. Imamo sicer še tretjo skupino breskev, imenovane golice, ki nimajo čisto nič dlak po sebi ampak so gole, od česar so dobile ime, vendar so te lahko zopet kostenice ali pa krojenice. Za kupčijo niso skoraj nikakega pomena, ker so grenke. Nekateri jih pa ravno zaradi njihove grenkobe prav radi uživajo.

Prvotna domovina breskev je Perzija, od tod njeno latinsko ime: „*Prunus persica*“. V Perziji raste breskev ob potokih in rekah, kakor pri nas vrba, topola, jelša. Gosp. Albert Živic pl. Živitzhoffen, rojen Šentvidčan v vipavski dolini, moj dobri prijatelj, kateri je kakor častnik trgovskega brodovja, ves svet po mokrem obpotoval, pravil mi je tole: Ko smo prijadrali v perzijski zaliv trebalo nam je za ladijo sladke pitne vode. Naložili smo barile v velik čoln, ter veslali po neki reki tako daleč, da smo priveslali do nekega studenca, pri katerem smo se prevideli z vodo. Ob desnem in levem bregu bilo je vse polno divjega breskvinega drevja, čegar z najlepšimi breskvami težko obložene veje so visele nad vodo. Mi smo kar z vesli suvali v te veje, iz katerih so se usipale v čoln tako lepe in debele breskve, kakoršnih doma v Vipavi še nikoli nisem videl.

To navajam zato, ker je v prvi vrsti gotovo zanimivo in drugič pa zato, ker se bom v nadaljevanju tega članka, na to še skliceval.

Breskev kostenic in platnic imamo mnogo vrst. One se razlikujejo po času zorenja, po velikosti sadu, zunanji barvi kože in notranji barvi mesa, po sočnosti, po okusu itd. V najnovejšem času pridružile so se našim starodavnim, bolj ali manj zlahtnim vrstam ameriške breskve. Vse vrste naših breskev so ali divjake, ki so vzgojene iz koščic ali pa cepljenke, ki so se dobile s pomočjo cepljenja. Katere so boljše in katere slabše se skoraj ne more določiti. Breskev spada namreč med tako zvana konstantna, ali po domače rečeno, stanovitna domača plemena, katera dajajo, če se vzgoje iz semena, drevje, ki rodi ravno tak sad, kakoršnega ima drevo, od katerega se je seme vzelo. K takemu konstantnemu sadnemu drevju prištevamo tudi oreh in slivo. S setvijo dobimo toraj prav lahko jako fine breskve in marsikatero iz koščice vzgojeno breskvino drevo ali samoraška, kakor pravimo, daje celo zlahtnejši sad, kakor marsikatero cepljeno drevo.

Osobito je to resnica, če je koščica od žlahtnega drevesa ter ugaja drevesu podnebje in zemlja.

Breskev zahteva pravo vinorodno podnebje, to se pravi tako, v katerem vinska trta vsako leto svoj sad dozori. Nepravo vinorodno podnebje pa je tisto, v katerem se skoraj sleherno leto vinogradnik popraša: Bog vé, bo li letos grozdje dozorelo ali ne? Splošno rečeno sta smokva (figa) in pa smreka nekaka kazalca pravega vinorodnega podneblja. Kjer smokev svoj sad vsako leto prav gotovo vsaj po dvakrat dozori, — v prav južnih krajih dozori ga še clo po trikrat — tam je gotovo pravo vinorodno podnebje. Kjer pa smokvin sad niti enkrat v letu ne dozori, tam je, ako se vendarle vinogradništvo goji, trta bolj, kakor se prisposodno pravi, nekako „prisiljeno zelje“. Ravno tako je tudi resnica, da se povsod tam, kjer smreka prav dobro uspeva, tudi vinorodno podnebje, v pravem pomenu te besede, ne nahaja, dasiravno se znabiti vinogradništvo tukaj v obilni meri goji. V ne povsem pravem vinorodnem podnebjju pozebe breskev. Ako pa ne pozebe, ampak rodi, je sad sicer jednake vrste vedno bolj grenkljast, bolj kosmat, osobito pa veliko manj aromatičen, kakor na drevju ki raste v pravem vinorodnem podnebjju. Aroma, to je fini duh, je pa ravno pri breskvi najpoglavitejša in najbolj priljubljena lastnost. Ena sama goriška ali vipavske breskev razvija dostikrat v sobi večji duh, kakor pa cel koš ravno tiste vrste breskev, ki so se pa pridelale v nepravem, v prisiljenem vinogradskem podnebjju.

Breskvi ugaja bolj vlažna, ne pa suha, pri tem pa vendar gorka zemlja, ki je rodovitna ter rahla. Vlažnost v zemlji je breskvi pač zato potrebna, ker raste v svoji prvotni domovini, v Perziji, kakor smo videli, pri vodi in ker jo v suhi zemlji bolezen imenovana „smolika“ prehitro ugonobi. Pravilno imenovati bi se morala ta bolezen prav za prav „gomika“. Nemci ji pravijo Gummifluss. Tisto, kar se cedi pri tej bolezni iz brezkvinega lesa in dostikrat še clo iz sadu samega, ni nikaka smola, ampak neka guma. Smola se v vodi nikoli ne raztopi, pač pa guma. Iz breskve cedeča se tvarina se raztopi že v dežju in kaplje na tla. Da bi prouzročala vlažnost zemlje breskvam na listju neko bolezen, takozvano kodravost, je bosa. Kodravost je tista bolezen, pri kateri listje kodrasto in oteklo postane, zeleno barvo v rumeno ali rudečo spremeni ter jako zgodaj odpade. To bo-

lezen prouzročča neka glivica. Od večine glivic, ki prouzročujejo na rastlinah bolezní, vémo, da povspešuje njihov razvoj zračna vlažnost, spojena s pravo toploto, ne pa vlažnost zemlje. Da je to res, dokazuje nam pač to, da se nekatera leta take bolezní bolj razvijajo nego druga, dasiravno rastejo rastline vedno v ravno tisti zemlji.

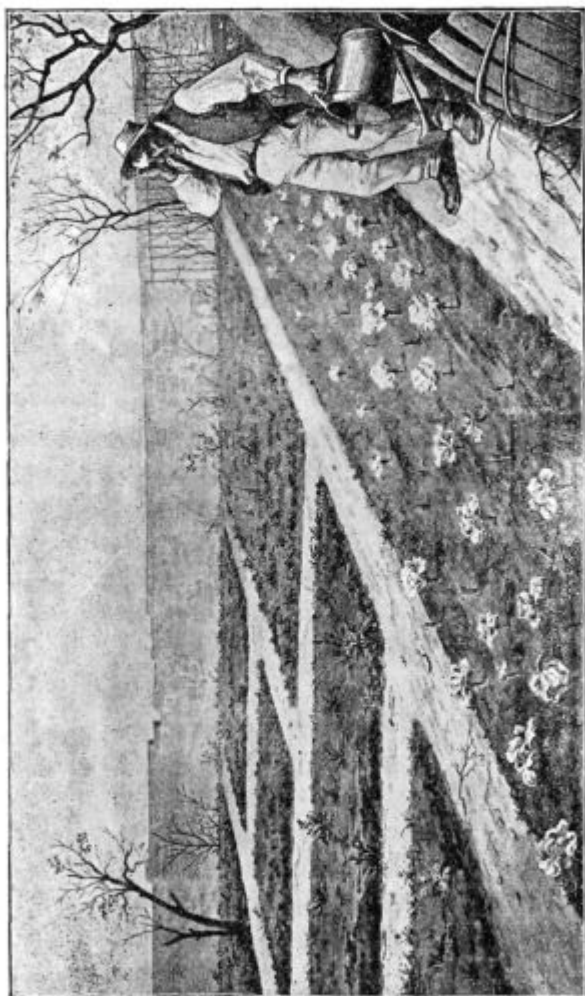
Posebni mojstri v gojenju breskev so Francozi. Oni gojé svoje breskve po Lepiérovem načinu v obliki raznih špalirjev, umetnih in naravnih, pri katerih je le vežnja poglavitno delo. Da ohranijo Francozi svoje z velikim trudom vzgojene špalirje več časa (20 do 30 let) zdrave in jih ubranijo smolike, cepijo žlahtne breskve na tako podlago, o kakoršni vedó, da zabranjuje na breskvinem drevesu dlje časa to bolezen. V to svrho rabijo največ mandelj in slivo. Da ohranijo pa v zemlji svojih špalirskih vrtov vedno primerno vlago, polivajo, ako nastane suša, zemljo okrog špalirjev z vodo in mokro zemljo pokrijejo potem s slamo, da ne more vlaga tako hitro izhlapeti. Razun na ta način, pomagajo si še tako-le: Okrog špalirjevega debla zakopljejo v zemljo glinaste (lončene) prevrtane posode, ki imajo obliko sladkornih komadov (štokov). V te posode natlačijo mahu ali malo vredne arovce in tem tvarinam prilivajo v suši prav dobro z vodo, ki se potem polagoma odceja h breskvinim koreninam. Ali bi Francozi tako postopali, ako bi vlažnost zemlje na listju kodravost prouzročala? Ali bi si oni ta trud jemali, da bi ne bili po skušnji že zdavno prepričani, da obvaruje ravno vlažnost breskvino drevje pred rastenjem gomike? Gotovo ne. Da bi tudi gomiko kaka glivica prouzročevala, je pač nekoliko težko verjetno in prav mogoče je, da se nahajajo dozdajšne dotične preiskave še v stadiumu sumničenja, da še clo pomote. Saj je treba vendar pomisliti, da ima goma svoj sedež v lesu samem in pa posebno med lesom in lubadom, kamor se iz lesa steka in nabira. Kako naj kaka glivica v les zajde ter tam to bolezen prouzročuje? Verjetnejše je vendar, da je motenje pravilnega pritoka in odtoka redilnih snovi v lesu, oziroma mezi lesom in lubadom temu eksudatu povod.

(Konec pride.)

Izkoriščanje vetra v kmetijski svrhe.

Kmetovalci se še vedno premalo brigamo za moči, ki jih nam brezplačno nudi mati narava. Skoraj nismo vredni, da ži-

Pod. 53. Vrt, ki se zaliva na roke.

vimo v „prosvitljenem veku“. Drugi stanovi znajo si v tem oziru boljše pomagati. Vse izkoristijo: paro, elektriko, reke, potoke in tudi veter. Tudi veter? vprašal bo začudeno kedo izmed

naših kmetovalcev. Da, veter je najbolj cena naravna moč, katere imamo povsod, v izobilje. Kdo ni še slišal o mlinih na veter!

Edini stroški, da bodemo zamogli uporabljati veter v svojo korist, so stroški za nabavo vetrovega lovila ali, kakor mu pra-

Pod. 54. Vrt, ki se namaka s pomočjo motorja na veter.

vijo drugi, motorja na veter. Vetrovo lovilo je kolo ki se vrti ob osi na visoko postavljenem odru. To kolo pa ni navadno kolo, marveč preskrbljeno je s zavitimi lopatami, ob katere se zaganja veter. Ko je veter posebno hud in bi nevarno, da bi

Pod. 55. Ročno žaganje drv dveh junakov.

Pod. 56. Žaganje drv s pomočjo motorja na veter.

tudi kolo podrli, obrnejo se te lopate same tako, da se ne zažene veter v plošnati del, marveč gre med posameznimi lopatami. Ob kolo pritrjeno je posebno krmilo, ki se obrača vedno po vetru in drži kolo proti oni strani, od koder veter pihlja. S pomočjo zobatih kolesc prenese se vrtenje tje, kamor ga rabimo. Seveda je vetrovih lovil več vrst.

Veter se rabi dandanes največ za črpanje (pumpanje) vode. Po Češkem in Nemškem poganja vetrovo lovilo vodo za cele vasi in trge iz doline na hrib. Tako lovilo videti je tam skoraj na vsakem večem posestvu, katero preskrblja s potrebno vodo.

Z največim uspehom zamoremo rabiti vetrovo moč pri namakanju vrtov in zelednjadnega polja. Pri nas je mnogo za vrtnarstvo jako ugodne zemlje, ki se pa v poletni vročini prehitro posusi. Četudi imamo čestokrat v bližini ali pa v globočini dovolj vode, vendar je ne moremo izkoriščati, ker bi stalo zalivanje več, nego bi bila zelenjava vredna. Gorjé, količkaj vevemu vrtnarju, ki mora zalivati zelenjavo z vrči! Nikdar ne more

Pod. 57. Brušenje s pomočjo motorja na veter.

dati v suši zemlji one vlage, ki jo potrebuje rastlina za čvrsto raščo. Drugače se godi pa onemu vrtnarju, ki si pomaga do vode s pomočjo vetra. Ta mu zaliva kolikor hoče a povrhu tega dela brezplačno. Le poglej podobi 53. in 54., pa boš videl!

Razun za črpanje vode in namakanje vrtov lahko rabimo vetrovo silo za žaganje drv. Podoba 55. kaže nam, kako se vpirata dva junaka pri tem delu.

Vrzimo svoje oko še v podobo 56. in videli bodemo, kako lahko gré pa delo šibkemu dečku izpod rok. Pritrdil se je pas ob kolo, ki ga goni vetrovo lovilo in ob cirkularno žago. Če poleno samo pritakne k vrteči se žagi, pa je razdvojeno.

Tudi slamoreznico, navadni mlin ali pa kamen za drobljenje zrna, phalnico, pesino in repino košnico zamoremo goniti s pomočjo vetrovega lovila. Podoba 57. kaže ti brusača na veter.

Kakor rečeno, upoštevamo pri nas še premalo moč, ki jo daje ta naravna sila, katera se nam nudi okoli 240 dni in noči v letu (2³/₄ časa). Prepričani pa smo, da dobi oni, ki se je lotil

Umetno gnojenje v vinogradu.

Star temeljni zakon je, da dobimo z uporabo naših umetnih gnojil samo tedaj gotov uspeh, ako jih rabimo v zadostni množini in o pravem času. Kakor se ne more tega stavka v pridelovanju žita preobrniti, velja tudi za umetno gnojenje trt in kjer ga ne upoštevamo, tam se ne smemo čuditi, če se zdi kakor bi zavrgli denar, ki smo ga potrosili za gnojila, in se pokaže pri tem dostikrat še celo škodljiv vpliv gnojenja.

Medtem ko se uporablja umetno gnojilo pri pridelovanju žita in krme tudi na kmetijskih posestvih vedno bolj, ne more se oporekati, da se upošteva uporaba tega izpoznano nezogibno potrebnega pripomočka v modernem kmetijstvu za povečanje pridelka naših vinogradov še prav malo, da celo skoraj nič. Če se pa pomisli, da dosežemo pri poljščini, ako rabimo umetna gnojila tudi gledé kakovosti pridelka 50 in tudi več odstotkov poviška, mora biti gotovo očitno, da pridejo ta tudi vinski trti prav.

Dandanes gnojijo se vinogradi skoraj izključno s hlevskim gnojem. Ne more se tajiti, da se poveča po zdatnem gnojenju s hlevskim gnojem prstenina (humus) v tleh in da bo zemlja z njim bolj vlažna, gorka in rahla, kar je za trtno raščo jako prikladno in se ne more z nobenim drugim gnojilom tako popolno doseči. Če je pa tudi hlevski gnoj v tem oziru skoraj nadomestljiv, ne smemo pa od druge strani pozabiti, da ni namen gnojenja samo zboljšek tal gledé množine vode, sprejemanje gorkote in rahlanje, ampak tudi ta, da damo rastlinam one snovi, ki so jim namenjene za hrano.

Gnojenje s hlevskim gnojem kaže se kot nezadostno celo še tedaj, če zagrebemo v zemljo za triletno dobo na hektar tudi 600 meterskih stotov gnoja, ker odvzememo v treh dobrih letinah vinogradu več redilnih snovi, nego se jih nahaja v ti množini hlevskega gnoja. Tudi če imamo dovoljne množine hlevskega gnoja na razpolago, ima izključna uporaba tega še mnogo pomanjkljivosti. Spominja naj se samo na to, da stopi njegov učinek navadno v prvem letu v polni meri v veljavo, on pa pojemlje v naslednjih letih v precejšnji meri. Naravni posledek temu je, da tudi trte zaostajajo potem v rašči in v rodovitnosti. Neredno preživljanje trte ima zopet izgubo pridelka za posledico. Ta se pokaže posebno v živi obliki, ako se nahaja vinograd v letu, ki se odlikuje radi ugodnega vremena, v pojemajoči moči in trpi radi tega na pomanjkanju redilnih snovi, kar brani trti, da ne more ugodnosti naravnih razmer popolnoma izkoristiti.

Kakor znano so pred vsem dušik, fosforna kislina in kali, ki predstavljajo najpomembnejše dele rastlinskih redilnih snovi.

Ti se nahajajo pa mnogokrat v tleh v tako majhni množini, da trpé rastline pomanjkanje na tem ali onim. Nobena teh snovi se ne nadomesti s hlevskim gnojem na način in v množini, ki se uzame tlam z dobro vinsko letino in gotova posledica temu je, da zemlja polagoma obuboža. Gnojenje z dušikom je v prvi vrsti sposobno, da dosežemo ž njim vedno dobre letine.

Poskusi, ki so se napravili v Bosni in Hercegovini z gnojenjem, so pokazali, da so dale poskušne parcele, ki so se pognojile razun s hlevskim gnojem, še z dušičnim gnojem, obstoječim iz 240 kg čilskega solitra za oral, mnogo več grozdja kakor one parcele, kjer se je uporabilo samo gnojenje s hlevskim gnojem. V posameznih slučajih znašal je ta veči pridelek okoli 1400 kg za hektar. Podobno se godi tudi z ostalima važnima trtnima redilnima snovema, s kalijem in s fosforno kislino. Ravno kar se tiče kalijevega učinka, prepričana je danes že večina vinogradnikov, da ima zemlja dovolj kalija in da zadostuje ta trti popolnoma. Vsekakor je res, da so nekatere vrste zemlje že od narave jako bogate na kaliju, ki se lahko sprejema, toda skušnja uči, da ima pridedek na kaliju bogatega gnojila celo na takem zemljišču najboljši uspeh. Trta je rastlina, ki ima jako mnogo kalija, od tega se mora tudi odvajati njena velika potreba po ti snovi.

Čim več kalija devamo v zemljo, tem več ga rastlina vsrka in lahko se smatra, da se z obilnim gnojenjem s kajnitom ali s 40% kalijevo soljo zboljša dobrota letine. Isto je, ako gnojimo s fosforuo kislino, kakoršna se daje lahko vinogradu v Tomasovi žlindri ali superfosfatu. Jako mnogo se govori tudi o naravnem bogatstvu vinogradov na fosforni kislini, dokazalo pa se je, da se zaloga fosforne kisline v zemlji najprej izprazni.

Vina z malo fosforne kisline izgubila so jako hitro svoj aroma in so se vzdržala samo nekoliko let, na fosforni kislini bogata vina se zamorejo pa hraniti mnogo let in njihova dobrota se pri tem ne pokvari. Da je to resnično, o tem se ne more dvomiti, če se pomisli, da se nahaja v 100 litrih vina 2·5 do 4·5 gramov fosforne kisline in da se temu primerno maja tudi dobrota, buket in stanovitnost vina. Z uporabo Tomasove žlindre in kajnita dosežemo lahko za 35 in več odstotkov večo letino, med tem ko sta se povečala pridelek mošta nad 57 % in množina sladkorja nad 7 %. Umljivo je toraj, da se zamore tudi v vinogradu z uporabo umetnih gnojil povečati pridelek in sicer v množini in v dobroti.

Tudi gledé izvršitve gnojenja dati je umetnemu gnojenju pred onim s hlevskim gnojem prednost. Prvo se navadno lažje izvede in stane mnogo manj nego gnojenje z velikimi množinami hlevskega gnoja. Resnica te trditve razjasni se koj, čim se pomisli, da se nahaja v 200 kg čilskega solitra, v 200 kg Tomasove žlindre ter v 150 kg 40 % kalijeve soli, toraj skupno v 5·5 meterskih stotih umetnega gnojila več veljavnega dušika, fosforne kisline in kalija nego v 100 meterskih stotih najboljšega hlevskega gnoja.

O dobrem uspehu umetnih gnojil govoriti se more pa šele potem, če so se uporabila ta na pravi način in ako se je poskr-

belo, da je dobila zemlja poleg primerne množine redilnih snovi, ki so se ji dale z umetnim gnojenjem, tudi dovoljno množino prstenine, ki se je dala v primernem gnojenju s hlevskim gnojem ali pa s zelenimi rastlinami.

Ako si predočimo poglavitne pogoje, ki se delajo, kedar rabimo umetna gnojila v vinogradu, sta osobito dva, ki zaslužita posebne pažnje in sicer prvič uporaba umetnih gnojil, ki niso sposobna za gnojenje v vinogradu in drugič nepravi čas, kedar se ž njimi gnoji. Kajnit, ki ima v sebi poleg žveplenokislega kalija razne snovi, katere prouzročajo, če pridejo v zemljo v preobili množini, da se zemlja oškorji in strdi, nadomesti se najboljše s 40% kalijevo soljo. Ako se rabi kajnit v manjši množini, ne nastopijo sicer te neprilike, boljše pa je vendar, da rabimo 40% kalijevo sol; njena vrednost dokazala se je ponovno v zadnjih letih. Ne smemo se plašiti viših cen te soli in sicer radi tega ne, ker trta ne zahteva le umetnega gnojila v naj-sposobniši obliki, marveč ga tudi z večimi in boljšimi dohodki poplača. Pretirana varčnost ni tu na mestu. Glavni princip bodi ta: v vinogradu rabijo naj se le taka gnojila, ki zamorejo zboljšati množino in dobroto vina.

Kriva varčnost v vinogradu je pa tudi še mnogokrat v drugem oziru za uspeh osodepolna, če zapelje namreč do rabe premajhnih množin umetnih gnojil. Da dobimo v tem pravo mero, potrebno je razločevati gnojenje mladih nasadov in starih vinogradov. V mladih nasadih rabiti je mnogo hlevskega gnoja, da se tla obogate z redilnimi snovmi. Prerano gnojenje z veliko množino hlevskega gnoja je pa smatrati od druge strani kakor veliko potrato, ker se je ravno najbolj dragi del istega, dušik, do časa, ko dospejo korenine v dotično zemeljsko plast, že davno izpral in poizgubil. Mnogo boljše je zato, če se poseje, predno se napravi nov vinograd, po dotičnem zemljišču kaka rastlina za zeleno gnojenje kakor detelja ali grašica, ki se v jeseni predno se za vinograd rigola, podorje. Obenem se dodá zemljišču na hektar 8—10 meterskih stotov Tomasove žlindre ali 4—5 meterskih stotov superfosfata in 4—6 meterskih stotov kalijeve soli. Stroški za tako gnojenje niso sicer neznatni, rastlinam se pa zato zagotovi za mnogo let bogata zaloga potrebnih redilnih snovi, osobito tedaj, ako se pripomaga od časa do časa z manjšo množino umetnih gnojil, ki zadosti potrebi trte po redilnih snoveh. Bolj pozno, ko se je vinograd zasadil, ni več mogoče bolj izdatno pognojiti spodnjih tal, ker pridejo redilne snovi pri poznejšem gnojenju z umetnimi gnojili vendar več ali manj h vrhu. Za vinograde, ki so že rodni, odmeri se lahko manjša množina umetnih gnojil, približno četrtri del. Stroški za to gnojenje so seveda potem primeroma nižji.

Jako važen in velikega pomena je tudi čas, kedaj naj v vinogradu gnojimo. Ako se stavi gnoj v zemljo premalo časa predno začne trta rasti, recimo malo pred zimo ali rano spomladi, potem mu ne preostane dovolj časa, da se razstopi in da pride v one plasti, v katerih se nahajajo trtne korenine. Posledica temu je, da se ne pokaže potem v prvem letu noben učinek ali v ugodnem slučaju, da se pokaže v majhni meri. Iz

tega se potem jako lahko sklepa, da umetno gnojilo sploh nič ne koristi. Tudi na globokost podkopavanja se mora paziti osobito tedaj, ako se gnoj spomladi trosi. Navadno se trosi ta po vrhu ali se ga zakopa komaj 20 cm globoko. To pa ne zadostuje! Glavne trtne korenine nahajajo se v globočini 40 do 50 cm in ako se stavi umetno gnojilo bolj plitvo, dospé samo primeroma majhen del redilnih snovi h koreninam, medtem ko se nahaja drugi del v zemeljski plasti nad njimi in ne pride niti do učinka. To se je bati osobito v težkih tleh. Peščena tla puščajo preplitvo podkopana in raztopljen gnojila skozi sé, radi česar je tako gnojenje pri teh manj nevarno. Samo čilski soliter prenaša površno uporabo, ker se tako lahko ra-topi, da pride tudi tedaj, če se po vrhu trosi, v kratkem času do korenin.

Ako ponovimo ta glavna pravila v malo besedah, pokažejo se stedeči stavki: 1. V vinogradu rabiti je samo taka gnojila, katera nimajo primešanih škodljivih soli; to velja osobito za kalijevo gnojilo, od katerega je dati 40% kalijevi soli prednost pred kajnitom. 2. Pri napravi novih vinogradov se posebno priporoča bolj močno umetno gnojenje s fosfatnimi in kalijevimi gnojili, da se preskrbi v zemlji zalogo redilnih snovi. 3. S težko raztopnimi fosfatnimi in kalijevimi gnojili se mora gnojiti v jeseni, kmalu po trgatvi, da jih za časa, ko se vzbudi nova rašča korenine že lahko sprejemajo. 4. Zadnji dve skupini gnojil podkopati je v globočino 25 do 35 centimetrov. 5. Izjemo dela pri tem lahko raztopni čilski soliter, kateri se zamore spomladi, najboljše v maju po vrhu raztrositi. Ako se rabi pa mesto tega bolj težko raztopni žveplenokisli amonijak, priporoča se tudi z njim gnojiti bolj rano.

Samo ob sebi je razumljivo, da se moramo, ko upoštevamo ta pravila, ozirati na kakovost tal v vinogradu. V težkem, neprodernem svetu mora se prej trositi umetna gnojila, v jako težkem svetu, kjer zamore priti bolj pozno gnojenje do učinka samo ob ponovnih deževnih nalivih, je koristno, če se rabi celo tudi čilski soliter koj potem, ko se je sneg raztopil.

Jako mnogokrat se dogodi, da ostane to ali ono umetno gnojilo pri napravljenih poskusih brez učinka. To pripelje človeka lahko do mišljenja, da umetna gnojila sploh nič ne koristijo. Temu nasprotno se mora odvrniti, da niso naša umetna gnojila splošna gnojila, ki imajo v sebi vse rastlinske redilne snovi, ampak, da se nahaja v vsakem navadno samo po jedna, določena redilna snov. Radi tega ne pride uporabljeno gnojilo, ki zamore nuditi rastlini ravno samo eno redilno snov, večkrat do učinka, ker primanjkuje v zemlji druge redilne snovi. Ako hočemo toraj racijonalno gospodariti z gnojem, nuditi moramo rastlinam vse redilne snovi v zadostni množini. To zamoremo pa doseči samo, ako uporabljamo razna gnojila pomešana. Danes se to jako rado spregleda in kmetovalci na to premalo mislijo. Umen kmetovalec ne bo toraj gnojil enostranski, marveč bo skušal svoje gnojenje na vse strani spopolniti.

izkoriščati veter na svojem posestvu mnogo posnemalcev. Oso-
bito pri nas nam ne manjka te moči. Saj nam je veter včasih
v pravo nadlego.

Kdor bi si mislil nabaviti vetrov motor, priporočamo mu
češko tvrdko Ant. Kunza v Hranicah na Moravskem, ki je v tej
stroki prva. Tudi mi postrežemo radi z raznimi pojasnili.

Št.

GOSPODARSKE DROBTINICE.

Najboljši čas za trošenje Tomasove žlindre je meseca
novembra in decembra, kolikor toliko tudi meseca januarja. V
naših bolj vročih krajih se na sploh trosijo taka gnojila nekoliko
bolj pozno nego v severnih krajih, ker se pri nas prej razkroje.

Koliko Tomasove žlindre treba na 1 oral travnika? —
Na en oral (joh) travnika treba je približno 2 do 4 meterske
stote (vreče) 16 do 18 odstotne Tomasove žlindre. Čim več je
potrosimo, tem bolj bo tudi zalegla in tem več časa bo imelo
gnojilo uspeh. V težki zemlji, kjer se redilna snov ne izpere
tako lahko, smemo potrositi več nego v lahki zemlji. Tu je
treba zato večkrat gnojiti. Za srednje težko zemljo se računa,
da jo je treba gnojiti s Tomasovo žlindro vsako tretje ali če-
trto leto.

**Ali je dobro gnojiti travnike samo s fosfornimi in ka-
lijevimi gnojili? —** Te dve gnojili pospešujeta, kakor znano,
raščo metuljčic (detelje, grašice, esparzete). Ker spada med
metuljčice tudi gladež (travniško trnje), pospešujemo s takim
gnojenjem včasih tudi ta travniški plevel. Zato svetujemo naj
se gnoje oni travniki, kjer je mnogo gladeža od početka bolj
z dušikovimi gnojili, kakor so čilski soliter, gnojnica ali pa
hlevski gnoj. Ta gnojila povspešujejo raščo sladke trave, ki po-
lagoma gladež zamori. Šele, ko se ta plevel nekoliko zatre (po-
magati si moramo proti njemu tudi z orodjem in z rano košnjo),
smemo rabiti gornja gnojila. Vendar priporočamo, naj se s temi
gnojili vedno menja. Ker izmolzejo detelje, ki poganjajo, kakor
znano, globoko svoje korenine, zemljo močno, zato opeša ta in
ž njo tudi razne detelje. Ko to zapazimo, začnimo z duškovim

gnojenjem, ki zadrži raščo detelje a povspeši raščo trave. S travo pride travnik spet k moči in čez nekoliko let trosimo lahko zopet prva gnojila. Kakor na polju potrebno je tudi na travniku nekako kolobarjenje. Mi priporočamo, naj se gnoji travnik 6 do 8 let z dušikovimi gnojili, drugih 6 do 8 let pa z gnojili, ki nimajo te snovi ali pa le v majhni meri.

Golobe privaditi v novem domovanju ni prav lahko. Vedno radi odlete h staremu gospodarju. Zato je treba golobjak zatakiniti z mrežo iz žice. Skozi njo opazujejo golobi svojo okolico, kar bi pa ne bilo mogoče, če bi se živali popolnoma zaprle. Čim boljše jih potem hranimo, tem prej jih privadimo. Na prosto smemo izpustiti golobe šele potem, ko izvalé mladiče.

Toplota v hlevu. — Od toplote v hlevu odvisen je večkrat razvoj živine, zato je skrbeti, da ne bo v hlevu nikdar ne pregorko, ne premrzlo. V prvem slučaju se živina poti in izgublja na svoji teži, v drugem slučaju potratí preveč hrane. V govejem hlevu naj bode vedno 12 do 18 °C toplote, v konjskem in svinjskem 12 do 15 °C. Ovce prenašajo tudi bolj hladen hlev. Kjer se nahaja mlada živina (teleta, praseta), naj bo vsaj 15 °C gorko. Da bodemo toploto lažej opazovali, priskrbimo si toplomer, katerega obesimo sred hleva. V nobenem hlevu ne bi smela manjkati ta priprava. Saj se dobi že za 50 do 80 vin.

Kako in kedaj naj se preorava deteljišče. — Gosp. ravnatelj Gemmrig v Monasteru dal je v tem oziru našim izletnikom tale nasvet: Ker poganja detelja svoje korenine v globočino se ne sme preoravati deteljišča tako globoko, kakor je bila pri nas do sedaj navada, marveč čim bolj mogoče plitvo, nič bolj globoko torej od 8 do 12 cm. Zakaj to? Če preorjemo deteljišče globoko, prereženo korenine pri dnu in taka detelja začne vnovič poganjati, če pa prerežemo detelji samo glavo, jo gotovo zamorimo. Kedar orjemo globoko, spravimo večino korenin na vrh in še le tu sprhnejo, pri plitvem oranju pa sprhnejo korenine v globočini in napravijo s tem v zemlji nekake cevi, po katerih dohaja zrak tudi v spodnje zemeljske plasti, s čimur postaja zemlja bolj rodovitna. Rastlina, ki jo sejemo po detelji dobiva v teh koreninah tudi mnogo redilnih snovi, zato leze za njimi in poganja tudi svoje korenine bolj globoko. Tudi podzemeljska vlaga prihaja lažej po ceveh, ki jih puščajo sprh-

nele deteljine korenine, lažej na vrh. Taka zemlja ne trpi torej toliko suše. Gosp. ravnatelj priporočal je naj se deteljišče peorje spomladi po prvi košnji in poseje s turščico, ki je posebno dobra naslednica detelji. Ker začne detelja rano rasti, bo imela turščica dovolj časa za zorenje. V Monasteru imajo na plitvo preoranem deteljišču najlepšo turščico. V dobrih njivah poseje se lahko po deteljišču, ki se ga misli preorati, v jeseni zimsko rž, katero se spomladi z deteljo vred pokosi. Da rž lažej kali povleči je deteljišče s travniško brano ali še boljše z okopalnikom, kdor ga ima. Rž ljubi, kakor znano bolj trda tla. S pomočjo rži dobimo več krme, ki je posebno spomladi dobrodošla.

Vrelna veha ali vrelna pilka je priprava, ki dopušča pač zraku iz soda, ne pa nasprotno zunanjemu zraku v sod. Radi tega se vino v sodu ne skisa tako lahko. Vrelnih veh je več vrst. Najbolj priprosta obstoji iz upognjene cevi, ki tiči z enim koncem v navadni, prevrtani vehi, z drugim pa v kozarcu, ki je napolnjen z vodo. Za večo vinsko posodo rabi se navadno glinasta ali pa kositerna vrelna pilka, ki se zabode navadno naravnost v vehino luknjo in obstoji iz kakih 15 cm dolge cevi. Nad desetim cm te cevi prilepljena je kozici podobna posodica, v katero denemo vodo. Če pogreznemo nad oni del cevi, ki moli v to posodo, kozarcu podobno pokrivalo, ki je ob robu preluknjano, zapremo popolnoma sod. Ogljenčeva kislina (plin, ki se napravlja, kedar mošt vré) potisne vodo pod pokrivalom nekoliko navzdol in čim pride do luknje, pa vteče na prosto, Take veha rabimo za burno vrenje.

Za tiho vrenje rabimo v umnem kletarstvu drugačne pilke, pri katerih ne zapira zraka voda, marveč gumijev trakec. Tako pilko napravi si lahko vsakdo na sledeči način sam: Vzemi navadno, nekoliko bolj dolgo veho. Najboljša je vrbova ali hrastova. V to veho napravi malo do pod vrha luknjo, če si jo popolnoma prevrtal, zatakni gornji del s klinčkom. Nato prevrtaj jo blizu gornjega konca povprek, pazi pa pri tem, da zadeneš v prejšnjo luknjo. Okoli veha oviješ nato gumijev trakec ki zapira nastalo luknjo od obeh strani. Čim je v posodi preveč zraka, pa privzdigne ta zrak trakec na vehi in uteče skozi luknjo iz soda. V prodajalnicah se dobé v ta namen tudi pripravljeni gumijevi kolobarčki. Da ti kolobarčki na vehi bolj trdno stojé,

se veha lahko tam nekoliko zareže. Tudi napravljene vehe se lahko kupijo.

Naši vinogradniki imajo navado, da stavijo vrhu soda vrečico s peskom, ki se napolni včasih tudi z vinom. To vino se potem skisa in je povod h octu. Včasih zabije kedo vinsko posodo dokler mošt še vré z veho in večkrat se prigodi, da se obroči razletijo in vino uteče. Kdor rabi gornje pilke, bo mirno spal.

POROČILA.

Trgatev se je na sploh svršila s še precejšnjim zadovoljstvom. Nabralo se je večinoma še več nego se je pričakovalo. Nasprotno pa je dobrota vinu bolj neugodna, nego smo se nadjali. Vedno deževje, ki je vladalo ob času trgatve prouzročalo je precej gnitja, osobito pa se je vsled preobile vode grozdje močno napihnilo. Preiskovali smo tu pa tam mošt, toda onih množin sladkorja, kakor lansko leto, nismo našli. Navadno je imelo srednje belo grozdje (grganija) iz gričev okoli 16% sladkorja, srednje grozdje iz nižave pa komaj 14%. Nekatere fine vrste dosegle so seveda tudi več sladkorja, nasprotno pa je pala množina tega v grozdju iz slabih trt tudi na 12%. Proseška grganija iz najboljših leg je imela 20% sladkorja.

Cena mlademu vinu je letos nizka. Za vipavsko belino se suče med 28 in 34 kronami za hl, za brisko belino od 32 do 36 K. Veliko konkurencu našim vinom dela nek ogrski žid v Furlaniji, ki posnemlje, kakor pravijo ljudje, čudež v Kanigalileji. Slednji čas bi bilo, da se pride temu sleparstvu v okom.

Mazila „petrine“ ima „Gor. kmet. društvo“ še nekoliko na razpolago. Kdor prej pride, bolj gotovo ga dobi. Opominjamo še enkrat, da je sedaj najboljši čas za nastavljanje kolo-barjev. Tudi za ovitke okoli debela pripravljen papir se dobi pri društvu.

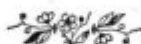
Prodaja murv. — V državni drevnici v Gorici prodajajo se cepljene in divje murve po naslednjih cenah: Dvoletna cep-

ljena drevesa s krono prve vrste po 50, druge vrste po 25 vinarjev. Divjaki iz semena po 6 kron tisoč.

Prijave nasloviti je do 15. novembra t. l. na c. kr. okrajno glavarstvo (gozdarski oddelek) v Gorici. Drevesca se izročé meseca januarja in februarja prihodnjega leta.

Goriško vinarsko društvo pričelo je letos z delovanjem. Nakupilo jo od zadrušnikov že večo množino grozdja in vina v Prvačini, Vel. Žabljah in po Brdih. Svoj urad ima v ulici Barzellini št. 22., v hiši, kjer je bilo prej brisko vinarsko in sadjarsko društvo, ki je pristopilo kot podružnica h goriškemu vinarskemu društvu.

Načelstvo „Gor. vin. društvo“ je sklenilo, da bo sprejemalo v službo v prvi vrsti mladeniče, ki so dovršili kmetijsko šolo. Kdor misli dobiti toraj službo kletarja ali uradnika, prosi naj za vstop v kmet. šolo. Učenci se sprejemajo do 1. novembra 1905.

Imenik udov Goriškega kmetijskega društva.

Maraž Jakob, pos. Dol. Vrtojba	Rustja Alojz, pos. Skrilje
Faganel Ivan, " " "	Leban Anton, „ Štandrež
Frletič Avguštin, " " "	Vogrič Ernest, „ Št. Feijan
Černe Ivan, „ Gor. "	Štekar Anton, „ "
Wolf Ivan, kanonik v Gorici	Klanjšček Anton Antonov, pos. Št. Ferjan
Doliac vitez Karol, velepos. Gorica	Maraž Janez, „ "
Premrou Svitoslav, ravnatelj „	Bregantič Ivan, pos. Gor. Cerovo
Rovan Josip, trgovec „	Gravner Janez, „ Hum — Kojsko
Širca Alojzij, oskrbnik „	Lenardič Ivan, „ Kojsko
Mužič Josip, velepos. „	Prinčič Anton, tehnik Kozana
Stanič Valentin, velepos., župan Bate	Pavletič Josip, dekan Št. Peter
Konjedič Andrej, velepos. župan Plave	Černic France, pos. „
Vidmar Josip, vikar Gorenjopolje	Bizjak Josip, „ „ 178
Tinta Štefan, pos. „	Fiegel Rudolf, ekonom Pevma
Cibič Anton, kanonik, dekan Črniče	Klanjšček Josip, pos. „ 105
Franke Ivan, kaplan „	Občina Šempas
Lojk Tomaž, pos. „	Leban Vincenc, pos., zid. mojst. Šempas
Slamič Alojz, „ „	Štrukelj Martin, „ gost. „
Pišot Josip, „ Selo — „	Škarabot France, „ Šempas 39
Vin. in sadj. društvo Kamnje	Živic Josip, velepos. podžup. Vitovlje
Vodopivec Dominik, pos. Kamnje	Fran Franké, vikar Osek
Hmelak Fran. velepos., trg. Lokavec	Josip Vovk, pos. „

Domenis Alojz, pos. Biljana
Vidmar Andrej, „ Rihenberg 146
Gomišček Lovrenc, pos. Podgora
Terpin Anton, „ „ „
Dr. Papež A. N., profesor Gorica
Gvozdenovič Fran, adjunkt na c. kr. kmet.
kemičnem poskuševališču Gorica
Dr. Treo Dragotin, odvetnik, dež.
posl. Gorica
Kopač Jernej, svečar Gorica
Uršič Ivan, pos. Idersko pri Kobaridu
Koren Ivan, „ Kobarid

Mrak Andrej, „ Dol. Cerovo
Podberšček Anton, pos. Dol. Cerovo
Frančiškanski samostan na Sv. Gori
Bratkovič Andrej, pos. Renče
Zega Miha, velep. Kanal
Kofol Leopold, velep. Čepovan
Winkler Josip, pos. Lokovec
Šuligoj Ivan, „ „ „
Občina Miren
Štrekelj Andrej, žup. upravitelj Podmelec
(Dalje pride.)

Ivan Bednarik v GORICI, 0000
vía Vetturini 3,
priporoča svojo **knjigovoznico.**

Rot opravnik išče službe pri-
den mladenič, ki
je svršil kmetijsko šolo v Gorici. Ponud-
be je pošiljati na upravo „Pr. Gosp.“

Ivan Kravos v GORICI, 00000
na Kornu št 11,
priporoča svojo sedlarsko delavnico.

Anton Jerkič, odlikovani fo-
tograf v Go-
rici, Gosposka ulica št. 7. se priporoča
svojim rojakom. ~~~~~

Na prodaj je več tisoč krepko
okoreninčenih
amerikanskih bilf. Naslov pove uprav-
ništvo „Prim. Gosp.“

RAZGLAS.

To jesen se bodo oddajale na **slov. odd. deželne kme-
tijske šole v Gorici** kmetovalcem z Goriškega cepljena sadna
drevesca po naslednih cenah: jablane, hruške, češplje in rin-
gloti po 30 vin., breskve po 40 v., orehi 2¹/₂ m visoki po 30 v.

Naročila na dopisnici je doposlati vodstvu do **15. no-
vembra t. l.** Razdelitev se vrši v razmerju s številom drevesc
in naročnikov. Svoječasno obvesti vodstvo vsakega naročnika z
dopisnico, kedaj naj pride po drevesca in koliko jih dobi od
vsake vrste.

Na prodaj ima tudi kakih 20 tisoč bilf Portalis in Mon-
ticola sto po 2 kroni, nekaj cepljenih trt karmeneta, gros vidura,
refoška in grganije po 20 v., in divjih kostanjev po 40 v.

Prosiva zahtevati listke!!

Pozor! Eno krono nagrade!

Pozor! Eno krono nagrade!

Največja trgovina z železjem
Ronjedic & Zajec v Gorici
 pred nadškofijo št. 11.

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor: cement, stavbne nosilje, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja, pečij, štedilnikov po brezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga stavbenih nositeljev v Gorici. Pocinkana žica za vinograde po znižanih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je vkupil pri naju za 100 K blaga.

Prosiva zahtevati listke!!

♦ ♦ ♦ ♦ SVOJI K SVOJIM! ♦ ♦ ♦ ♦

J. DRUFOVKA -- GORICA

GLAVNA ZALOGA: Gosposka ulica št. 3. MMMM

PODRUŽNICI: Gorica Raštelj št. 3 in Sežana.

◎ ◎ ◎ ◎

Odlikovana tvornica nadplato, tovarna usnja na paro, velika zaloga domačega in inozemskega usnja ter vseh potrebščin za črevljarje, usnje za sedlarje, knjigoveze in tapetarje. Glavna zaloga leščila v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Ustanovl. l. 1866.

Telefon šte. 62.

Ceniki na zahtevo
zastonj in franko.

Grzdne stiskalnice z diferencialno pripravo za pritisk, M M M M M

Škr pilnice proti strupeni rosi, M M M M

Žveplalnike, Stiskalnice za lje, kakor tudi vse druge kmetijske stroje prodaja po tvorničnih cenah

IG. HELLER na Dunaju

II. Praterstrasse 49

— Ceniki brezplačno in prosto poštino.

Na Primorskem največa zaloga

lesene in lončene robe

je ona

Mihe Kozman-a

v Gorici (Raštelj št. 27., nasproti lekarne).

Tu dobiš n. pr. vsakovrstne grablje, ročaje za kose, brente za grozdje in one za škropilnice, vinske sodčke, beriglice, škafe, golide, nečke, samokolnice, lesene lopate, sita, rešeta, košare fine in one za razpošiljatev sadja, krogle, slamnate klobuke, metle, ribeže, stolice, lonce, sklepe, krožnike itd. itd. vse kar rabimo na kmetiji.

Priporoča se našim gospodarjem in gospodinjam.

Najboljše stiskalnice za vino

Stiskalnica za vino.

in OLJKE so naše stiskalnice „HERKUL“

najnovejšega in najboljšega sestava z dvojnimi in nepretrganim pritiskalom; zajamčeno najboljšo delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice; hidravlična stiskalnice, najboljše avtomatične patentne „SYPHONIA“ ki delujejo same vane škropilnice od sebe, ne da bi jih bilo treba goniti. Plugji, mlinci za grozdje, sadje in oljke. Robkalnice za gresadje. Vinogradski plugji. Sušilnice za sadje in druge vegetalne, življenjske in mineralne pridelke. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko. Mlatilnice za žito, čistilnice, rešetalnice. Slamozemnice, ročni mlinci za žito v razni velikosti in vsi drugi stroji za poljedelstvo. Iščete in prodaja z jamstvom kot posebnost najnoveje, izborne izdelane, kot najboljše priprazne in odlikovane sestavi

Ph. Mayfart & Co

tovarna za poljedelske in vinske stroje na DUNAJU, II. Taborstrasse št. 71.

Automat. škropilnica.

Odlikovani v vseh državah sveta s nad 550 sletimi in srebrnimi kolajnami. Cenik s pedobami in mnogoštevilna pohvalna pisma. — Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsod, kjerže nismo zastopani.

Pristni

Alfa-Laval

so gledé trajnosti,
zmožnosti in čistega
posnemanja

posnemalniki

NEDOSEŽNI.

Nad pol milijona posnemalnikov v rabi in z nad 600
prvih nagrad odlikovani.

Ceniki brezplačno in prosto poštnine.

Akejska družba

**ALFA SEPARATOR
PRAGA * DUNAJ**

Tvornica najboljših mlekarških
strojev in priprav.

Zastopniki se povsod lačejo. *

